

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

09 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Crîșmari Natalia în numele inculpatului Lupașco Fiodor, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Lupașco Fiodor XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 25.08.2016 – 20.03.2017 (prima instanță);
2. 27.04.2017 – 04.07.2017 (instanța de apel);
3. 01.06.2018 – 09.10.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni /sediul Dubăsari/ din 20 martie 2017, Lupașco Fiodor a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. c) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa sub formă de 3 ani 1 lună închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 85 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa stabilită lui Lupașco Fiodor, s-a cumulat parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Dubăsari din 21 martie 2016 și s-a numit definitiv pedeapsa de 3 ani 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a încasat de la Lupașco Fiodor în beneficiul lui Gherb Olga suma de 2 000 lei cu titlu de prejudiciu material și moral.

S-a respins ca neîntemeiat demersul procurorului privind încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului, a cheltuielilor judiciare în sumă de 57 lei, pentru efectuarea expertizei medico – legale.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, la 30 iunie 2016, aproximativ la ora 15:00, Lupașco Fiodor, cu scopul privațiunii ilegale de libertate a unei persoane, aflându-se pe terenul agricol din extravilanul r-l Dubăsari s. Pîrîta,

în cadrul unei certți cu minorul XXXXX, despre care știa cu certitudine că este minor, l-a agresat fizic, lovindu-l cu piciorul și pumnul în regiunea feței, cauzându-i leziuni corporale sub formă de echimoze, edem pe față, care conform raportului de expertiză medico – legală nr. 195 D din 13.07.2016 se califică ca vătămare neînsemnată. În continuarea acțiunilor sale, inculpatul, cu forța l-a urcat pe minorul numit în containerul montat pe caroseria camionului de model „Gaz-53” cu n/î XXXXX, ce se afla pe câmpul agricol, unde l-a ținut închis contrar voinței acestuia pe parcursul de până la 30 min., până când despre caz a aflat cet. Terentiev Ghenadie care a eliberat minorul.

Astfel, acțiunile inculpatului au fost calificate de către prima instanță conform prevederilor art. 166 alin. (2) lit. c) Cod penal – „*Privațiunea ilegală de libertate a unei persoane, dacă acțiunea nu este legată cu răpirea acesteia, cu bună-știință asupra unui minor*”.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Crîșmari Natalia în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie aplicată pedeapsa sub formă de 3 ani, iar în temeiul art. 90 Cod penal, suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă minim posibil, în baza art. 3 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, din 29.07.2016, a-l absolvi de executarea pedepsei penale, invocând că: inculpatul a achitat prejudiciul cauzat, a plecat peste hotarele țării la muncă pentru a achita prejudiciul cauzat și nu de a se eschiva de la executarea pedepsei, pe parcursul urmăririi penale a colaborat la descoperirea infracțiunii, recunoscând vina, s-a prezentat la toate chemările organului penal, se afla în relații prietenoase cu partea vătămată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2017, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță corect a stabilit starea de fapt și de drept, a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, neconstatându-se temeiuri de casare a sentinței.

Mai mult, instanța de apel a reținut că, pedeapsa aplicată inculpatului este una legală și proporțională cu fapta comisă, este în măsură să asigure atingerea scopului pedepsei penale, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii, de motivul acestuia, de circumstanțele ce atenuază ori agravează răspunderea care nu s-au reținut, de condițiile de viață a acestuia, de personalitatea celui vinovat, el fiind anterior judecat: la 31 decembrie 2015 prin sentința Judecătorei Dubăsari în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, fiind încetat procesul penal în legătură cu împăcarea părților; la 21 martie 2016 prin sentința Judecătorei Dubăsari în baza art. 186 alin.

(2) lit. b), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei fiind suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 ani, prin urmare a comis o infracțiune în termenul de probă, la evidența medicului narcolog nu se află, la evidența medicului psihiatru se află cu diagnoza retard mintal moderat, la locul de trai se caracterizează negativ, precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel, a conchis că prima instanță în mod just a aplicat în privința inculpatului, pedeapsa sub formă de închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, stabilind comiterea infracțiunii în stare de recidivă.

Mai mult, instanța de apel a statuat că, argumentele apărării precum că prima instanță i-a încălcat inculpatului dreptul la un proces echitabil, încălcându-i dreptul de a participa la procesul de judecată, sunt nefondate, or, potrivit materialelor cauzei, inculpatul intenționat nu s-a prezentat la ședințele de judecată, părăsind teritoriul Republicii Moldova.

Referitor la cerința apărării privind aplicarea art. 3 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, instanța de apel a considerat-o neîntemeiată, indicând că potrivit art. 3 al legii sus menționate, se absolvă de pedeapsă neprivativă de libertate și de pedeapsă judecătorească de condamnare, persoana care, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, este condamnată cu suspendarea condiționată a executării pedepsei conform art. 90 Cod penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau art. 43 Cod penal aprobat prin Legea RSS Moldovenești din 24 martie 1961, iar inculpatul Lupașco Fiodor are statut de inculpat, prin urmare prevederile citate nu sunt aplicabile, mai mult, instanța de apel a mai indicat că, potrivit art. 2 al Legii sus menționate, încetarea procesului penal are loc cu acordul scris al persoanei învinuite sau inculpate, iar inculpatul nu a solicitat prin cerere scrisă încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea actului amnistiei.

5. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Crîșmari Natalia în numele inculpatului, indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, prin care solicită repunerea în termen de recurs ca fiind omis motivat, casarea deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, invocând că:

- instanța de apel la soluționarea cererii de apel și pronunțarea deciziei, a încălcat grav drepturile de apărare al inculpatului, prin examinarea apelului în lipsa apelantului și reprezentantului acestuia;

- prima instanță a constatat că inculpatul a fost reținut în Federația Rusă, or. Kazani și că acesta trece procedura de extrădare în Republica Moldova;

- fiind reținut de autoritățile din Federația Rusă, inculpatul nu a avut posibilitate de a se prezenta la ședințele de judecată;

- Ministerul Justiției de multiple ori, a solicitat instanței de apel concretizarea faptului de aflare în procedură al dosarului și data ședinței de judecată pentru a efectua extrădarea și asigura prezența inculpatului, însă instanța de apel nu a dat nici un răspuns și a examinat cauza în lipsa inculpatului și avocatului său fără a înștiința apelanții, notând că inculpatul a fost înștiințat prin citație expediată la domiciliu, iar avocatul prin telefon inexistent, precum că s-a vorbit la acest telefon cu avocatul Crîșmari N., însă faptele date sunt lipsite de veridicitate, indicând că nu dispune de nr. de telefon indicat de instanța de apel – XXXXX, mai mult, instanța de apel nu a expediat nici o citația la sediul biroului avocatului;

- data și ora ședinței de judecată în instanța de apel nu a fost publicată pe site-ul Curții de Apel Chișinău;

- instanța de apel nu a înmănat nici inculpatului nici apărătorului său decizia din 04.07.2017, ceea ce a dus la omiterea termenului de recurs.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, prin care a manifestat dezacordul cu recursul înaintat, a solicitat respingerea recursului motivând prin faptul că recursul este vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit, conchide că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, fiind declarat peste termen din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul nu s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și nu a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să-l respingă ca inadmisibil în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Colegiul penal lărgit constată că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2017, a fost pronunțat la 04 iulie 2017 în prezența avocatului inculpatului Cazacu Dumitru, fapt confirmat prin procesul verbal al ședinței de judecată din instanța de apel (f.d. 234 – 236 v.I), în aceeași zi fiind comunicată și data pronunțării deciziei integrale – 18 iulie 2017, modul și termenul de atac a deciziei.

Totodată, se reține că la pronunțarea publică a deciziei motivate conform procesului verbal al ședinței de judecată (f.d. 240 v.I), nu era prezent inculpatul și nici avocatul său Cazacu Dumitru, fiind comunicat modul și termenul de atac a deciziei.

Astfel, Colegiul penal menționează că potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel pronunțată integral la 18 iulie 2017, pentru avocat curge de la această dată și a expirat la 18 august 2017.

În acest context, Colegiul penal lărgit reține că, avocatul Crîșmari Natalia în numele inculpatului, a depus în oficiul poștal Criuleni recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, conform ștampilei de pe plic pe data de 11 aprilie 2018, adică peste termenul legal de declarare a recursului ordinar prevăzut de lege, invocând că nici avocatului Crîșmari și nici inculpatul nu a primit decizia instanței de apel.

În acest sens, instanța de recurs indică că, în instanța de apel a participat avocatul Cazacu Dumitru, mandatul fiind anexat la materialele dosarului(f.d. 233 v. I), ultimul fiind înștiințat despre soluția instanței de apel și data când va fi pronunțată decizia motivată, astfel, reprezentând inculpatul, avea dreptul să atace decizia instanței de apel cu recurs în termen.

Mai mult, inculpatul fiind reținut în Federația Rusă, extrădat în Republica Moldova, ispășea pedeapsa în Penitenciarul nr. 4 Cricova din data de 17 august 2017(f.d. 271 v.I), astfel este declarativ argumentul apărării că inculpatul nu cunoștea despre decizia instanței de apel.

Colegiul penal lărgit statuează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide, că recursul ordinar declarat la 11 aprilie 2018, de către avocatul Crîșmari Natalia în numele inculpatului este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen, or, avocatul a depus recursul după aproximativ 9 luni de la pronunțarea deciziei motivate și aproximativ 8 luni de când inculpatul a fost plasat în Penitenciarul nr. 4 Cricova pentru ispășirea pedepsei.

Mai mult, instanța de recurs, apreciază ca neîntemeiate alegațiile recurentului precum că instanța de apel a încălcat grav dreptul inculpatului la un proces echitabil, să participe la examinarea propriului apel, în lipsa apărătorului care a depus apelul și să cunoască despre hotărârea judecătorească adoptată în privința sa, or, instanța de recurs a conchis că prin citația – scrisoare(f.d. 224 v.1) avocatul Crîșmari Natalia a fost citată la judecarea cauzei în instanța de apel dar nu s-a prezentat, a participat avocatul din oficiu Cazacu Dumitru care a reprezentat

interesele inculpatului, care a cunoscut despre decizia luată de instanța de apel, inculpatul la rândul său știind despre cauza penală intentată pe numele său a plecat peste hotarele Republicii Moldova, fiind anunțat în căutare.

9. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Crîșmari Natalia în numele inculpatului Lupașco Fiodor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Lupașco Fiodor XXXXX.**

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **08 noiembrie 2018.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor